

STANDARD REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ W RAMACH INDYWIDUALNEJ ŚCIEŻKI REINTEGRACJI, W TYM W RAMACH KLUBÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

I. Wstęp:

Usługi aktywnej integracji to usługi, których celem jest:

- a) nabycie, odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (integracja i reintegracja społeczna) lub
- b) nabycie, odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy (integracja i reintegracja zawodowa) lub
- c) zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Aktywizacja społeczno-zawodowa odbywa się poprzez:

- wykorzystanie instrumentów aktywnej integracji,
- instrumenty reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez KIS¹.

Zbiór kryteriów standardu ma zastosowanie zarówno do usług reintegracji społecznej, jak i reintegracji zawodowej tak, aby każdorazowo zapewnić uczestnikom/czkom optymalny zakres działań dostosowany do indywidualnie zgłaszanych potrzeb oraz zapewnić osiągnięcie oczekiwanych efektów.

Przedmiotowe standardy stanowią minimalne wymagania, jakie muszą zostać spełnione przez Beneficjenta w zakresie udzielanego wsparcia, kwalifikacji kadry zaangażowanej do realizacji wsparcia, grupy docelowej itd. W związku z powyższym każdorazowe użycie w niniejszym dokumencie sformułowań powinnościami Beneficjenta należy interpretować celowościowo – jako bezwzględny wymóg IZ, mający wpływ na kwalifikowalność wydatków. Interpretacja rozszerzająca – jako możliwość/wariant Beneficjenta do spełnienia któregośkolwiek wymogu, bez literalnego wskazania przez IZ – jest niedopuszczalna².

II. Ogólne założenia dotyczące wsparcia:

1. Ścieżka reintegracji to zestaw kompleksowych i zindywidualizowanych form wsparcia, mających na celu wyprowadzenie osoby z ubóstwa lub wykluczenia społecznego, poprzez:
 - polepszenie jej sytuacji społecznej lub

¹ Wybór formy wsparcia uczestników/czek: indywidualna ścieżka reintegracji/ reintegracja w ramach KIS pozostaje w gestii Wnioskodawcy, który zobowiązany jest do jej określenia we wniosku o dofinansowanie.

² Uwaga dotyczy takich sformułowań użytych w niniejszym dokumencie, jak np. „X **powinien/powinna/powinni** ...[coś] posiadać/legitymować się/realizować itp. itd.”. Takie sformułowania należy interpretować jako „X **musi/ma mieć**/posiadać/legitymować się/realizować itp. itd.”.

- nabycie/podwyższenie kompetencji społecznych lub
 - nabycie/podwyższenie kwalifikacji zawodowych lub
 - nabycie/odbudowanie zdolności samodzielnego funkcjonowania na rynku pracy.
2. Rekomenduje się, aby czas przygotowania, monitoringu i aktualizacji ścieżki wynosił min. 10h na jednego uczestnika/czkę.
 3. Usługi aktywnej integracji realizowane są w oparciu o ścieżkę reintegracji i obejmować mogą następujące kategorie:
 - a) usługi o charakterze społecznym,
 - b) usługi o charakterze zawodowym³,
 - c) usługi o charakterze edukacyjnym,
 - d) usługi o charakterze zdrowotnym⁴,
 - e) usługi podnoszące kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze.
 4. Ścieżka udziału w projekcie nie musi obejmować wszystkich wskazanych kategorii usług. Niemniej:
 - a) **Obowiązkowe** jest zastosowanie **wsparcia o charakterze społecznym**.
 - b) **Obowiązkowe** jest **szkolenie/kurs/warsztaty ICT**, którego celem jest włączenie cyfrowe osób dotychczas wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Poziom/zakres szkolenia zależy od umiejętności/potrzeb uczestnika/czki.
 - c) W ramach zastosowanych usług aktywnej integracji wymaga się zastosowania **min. 3 różnych form wsparcia⁵, w tym jednej grupowej, z wyłączeniem usług** podnoszących kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze⁶.
 - d) Działania w zakresie aktywizacji zawodowej **nie mogą** stanowić pierwszego elementu realizacji ścieżki.
 - e) Wyznaczenie ścieżki reintegracji – pierwszy etap programu reintegracji – **nie stanowi** instrumentu aktywnej integracji.
 5. Opracowana dla danego uczestnika/czki ścieżka powinna być monitorowana i aktualizowana w czasie realizacji wsparcia (minimum jednokrotnie). Pierwsza weryfikacja i ewentualna modyfikacja ścieżki powinna nastąpić po min. 3 miesiącach od rozpoczęcia przez uczestnika/czkę udziału w projekcie. Tym samym, **minimalny okres udziału uczestnika/czki w projekcie wynosi 3 miesiące**.

³ Jeżeli zastosowane zostaną instrumenty i usługi rynku pracy analogiczne jak wskazane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, to będą one realizowane w sposób i na zasadach określonych w tej ustawie i odpowiednich aktach wykonawczych do ustawy.

⁴ Finansowanie usług zdrowotnych jest możliwe w zakresie działań o charakterze diagnostycznym.

⁵ Różne formy wsparcia mogą pochodzić z jednej kategorii instrumentów aktywnej integracji, np. wsparcie psychologa (1), praca socjalna (2), szkolenie kompetencji miękkich (3).

⁶ Działania podnoszących kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze traktowane są jako uzupełniające, wobec czego powinny mieć ograniczony wymiar.

Realizacja wsparcia opiera się na zapisach ustalonej z uczestnikiem/czką:

- Indywidualnej Ścieżki Reintegracji (IŚR) lub
- Indywidualnego Planu Działania (IPD) lub
- kontraktu socjalnego lub
- innego dokumentu – równoważnego.

Powyższy dokument powinien:

- być przygotowywany zgodnie z zasadą indywidualizacji wsparcia uczestnika/czki, poprzedzony diagnozą przeprowadzoną przy pomocy przynajmniej jednego wystandaryzowanego narzędzia przez psychologa/doradcę zawodowego, pracownika socjalnego lub specjalistę ds. reintegracji,
- być zatwierdzony przez psychologa, doradcę zawodowego, pracownika socjalnego lub kierownika KIS. Każda zmiana w procesie integracji społecznej i zawodowej **musi zostać odnotowana w powyższym dokumencie**,
- zawierać:
 - diagnozę, w której:
 - wskazano informacje o mocnych i słabych stronach, źródłach problemów, a także oczekiwania uczestnika/czki,
 - opisano dotychczasowe doświadczenie/kwalifikacje/kompetencje uczestnika/czki
 - ustalono i opisano cel udziału uczestnika/czki w projekcie (np. podjęcie zatrudnienia) i cele szczegółowe (etapowe),
 - poszczególne działania prowadzące do realizacji celów w ramach projektu (np. szkolenia) oraz działania do samodzielnej realizacji przez uczestnika/czkę wraz z pisemną zgodą uczestnika/czki na proponowane działania,
 - przybliżone terminy realizacji każdego działania,
 - oczekiwane rezultaty działań, ocenę podejmowanych działań wraz ze sposobem dokonania tej oceny,
 - opis faktycznych rezultatów działań (wypełniane dopiero na spotkaniach monitorujących z uczestnikiem/czką projektu),
 - wynik końcowy realizacji całej ścieżki (opisany na spotkaniu podsumowującym), w tym: przyczyny ewentualnych niepowodzeń realizacji IŚR/IPD/kontraktu socjalnego.

III. Grupa docelowa:

Użytkownikami wsparcia będą, m.in. osoby wymienione w ustawie o zatrudnieniu socjalnym – przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami, osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym:

1. bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
2. uzależnieni od alkoholu,
3. uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających,
4. osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
5. długotrwale bezrobotni w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
6. zwalniani z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
7. uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
8. osoby z niepełnosprawnościami, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Katalog osób podlegających wykluczeniu społecznemu wymienionych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym nie jest zamknięty i może być rozszerzony o inne kategorie osób, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i posiadają ograniczone możliwości funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym, np. osoby bierne zawodowo oraz członkowie ich rodzin i osoby z ich otoczenia, czy osoby wykluczone komunikacyjnie (pozbawione możliwości korzystania z transportu publicznego)

W projektach **nie będą wspierane osoby** odbywające karę pozbawienia wolności. Objęte wsparciem mogą być osoby odbywające karę pozbawienia wolności objęte dozorem elektronicznym.

IV. Aktywizacja społeczno-zawodowa – standard usług (formy wsparcia):

1. Informacje ogólne:
 - a) Szkolenia, kursy, warsztaty, doradztwo itp. prowadzone są z uwzględnieniem odpowiednich standardów dostępności⁷, o których mowa w zał. nr 2 do *Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027*, tj. m.in.:
 - działania świadczone w projektach, odbywają się w dostępnych budynkach (miejscach), tj. spełniających standardy dostępności architektonicznej;

⁷ Standard szkoleniowy, cyfrowy, informacyjno-komunikacyjny, architektoniczny itp.

- materiały szkoleniowe w projekcie z otwartą rekrutacją są przygotowane w sposób dostępny i są udostępniane dla potencjalnych uczestników/czek co najmniej w wersji elektronicznej;
- materiały informacyjne o projekcie i dokumenty rekrutacyjne są przygotowane w sposób dostępny i są udostępniane co najmniej w wersji elektronicznej.

Spełnienie ww. wymogów należy **udokumentować**.

b) W ramach realizowanych form wsparcia beneficjent zapewnia działania z zakresu:

- ekologii, podniesienia świadomości oszczędnego korzystania z zasobów, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz problematyki ochrony powietrza,
- zasady równości szans i niedyskryminacji oraz równości kobiet i mężczyzn.

Powyższy wymóg może zostać spełniony poprzez realizację dodatkowych, odrębnych szkoleń/warsztatów o ww. tematyce lub może być realizowany – w ramach innej formy wsparcia – jako jej część/element. Niemniej, każdorazowo sposób wdrażania ww. zasad należy **udokumentować**.

c) Zakres wsparcia udzielanego uczestnikowi/czce uzależniony jest od opracowanej ścieżki reintegracji. Niemniej, **jakość i standard udzielanych form wsparcia może stanowić przedmiot kontroli** (np. podczas wizyt monitoringowych, kontroli na miejscu).

d) Beneficjent jest zobowiązany poinformować uczestników o możliwych formach wsparcia, jakie są dostępne w ramach projektu, co należy stosownie udokumentować.

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
1.	Określenie indywidualnej ścieżki reintegracji	<p>Prawidłowe i rzetelne opracowanie ścieżki indywidualnej dla każdego/ej uczestnika/czki projektu jest kluczowe dla efektywnej realizacji wsparcia i przeprowadzone powinno być przez wykwalifikowaną osobę, tj. pracownika socjalnego, psychologa, doradcę zawodowego lub specjalistę ds. reintegracji. Wyznaczenie ścieżki wsparcia poprzedzone powinno być wywiadem i diagnozą, uwzględniającą sytuację problemową i deficyty uczestnika/czki, ale też jego potencjał, predyspozycje i oczekiwania. Opracowany dokument w postaci IŚR lub równoważny, powinien jednoznacznie określać cel aktywizacji w przypadku danego/ej uczestnika/czki oraz etapy, tj. cele pośrednie, szczegółowe realizowane w ramach wsparcia.</p> <p>Dokument określa uprawnienia i zobowiązania stron w ramach wspólnie</p>	<p>Psycholog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe psychologiczne • co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy zawodowej. <p>Doradca zawodowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe/zawodowe kierunkowe lub posiada certyfikat, zaświadczenie bądź inny dokument umożliwiający udzielenie wsparcia i potwierdzającego: <ul style="list-style-type: none"> – posiadanie uprawnień do stosowania odpowiednich dla danej osoby metod pracy, testów badających predyspozycje i zainteresowania oraz

⁸ Przedstawione kwalifikacje dotyczą kadry wymienionej w Standardzie, nie wyklucza to możliwości zatrudnienia innych specjalistów niezbędnych do realizacji wsparcia.

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej danej osoby lub rodziny, przygotowany zgodnie z zasadą indywidualizacji wsparcia uczestnika/czki.</p> <p>Ustalenia pomiędzy uczestnikiem/czką a ww. osobami wynikające z diagnozy oraz zalecane formy wsparcia są odnotowane w dokumencie.</p> <p>Uczestnik/czka potwierdza zapoznanie się z zakresem i kolejnością działań wskazanych w powyższym dokumencie własnoręcznym podpisem.</p> <p>Opracowana dla danego/ej uczestnika/czki ścieżka powinna być monitorowana i aktualizowana w czasie realizacji wsparcia (minimum jednokrotnie). Pierwsza weryfikacja i ewentualna modyfikacja ścieżki powinna nastąpić po minimum 3 miesiącach od rozpoczęcia przez uczestnika/czkę udziału w projekcie.</p>	<p>testów psychologicznych lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – ukończenie szkoleń metodycznych umożliwiających kompetentne wykonywanie zadań na stanowisku doradcy zawodowego <ul style="list-style-type: none"> • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia poradnictwa zawodowego • podmiot realizujący usługę doradztwa/poradnictwa zawodowego posiada wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencję zatrudnienia lub Rejestru Instytucji Szkoleniowych. <p>Pracownik socjalny : Kwalifikacje pracownika socjalnego muszą być zgodne z prawodawstwem krajowym (ustawa o pomocy społecznej). Ponadto, pracownik socjalny powinien posiadać co najmniej 2-letni staż pracy zawodowej.</p> <p>Specjalista ds. reintegracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe, preferowane wyższe kierunkowe: doradztwo zawodowe, psychologia, socjologia, pedagogika, praca socjalna, • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe
2.	Usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym	Obligatoryjne w przypadku każdego/ej z uczestników/czek projektu jest zastosowanie usług o charakterze społecznym, które stanowić powinny dominującą część wsparcia. Ich celem jest przywrócenie, wzmocnienie lub nabycie przez UP kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia	<p>Ad a) Pracownik socjalny: Kwalifikacje pracownika socjalnego muszą być zgodne z prawodawstwem krajowym (ustawa o pomocy społecznej). Ponadto, pracownik socjalny powinien posiadać co najmniej 2 -letni staż pracy zawodowej m. in. w MOPS, OPS, MOPR, PCPR, GOPS.</p>

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>różnych ról społecznych zgodnie z zasadami równości szans i niedyskryminacji, w tym równości kobiet i mężczyzn.</p> <p>Działania społeczne mogą mieć charakter indywidualny lub grupowy.</p> <p>W ramach usług o charakterze społecznym realizowane mogą być następujące formy wsparcia (katalog otwarty):</p> <p>a) PRACA SOCJALNA: Zakres tego typu usług powinien być dobrany tak, aby maksymalnie niwelować zdiagnozowane indywidualne deficyty w poszczególnych obszarach. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub jego odmiany.</p> <p>Pracownik socjalny jest odpowiedzialny za prowadzoną dokumentację dotyczącą wsparcia danego/ej uczestnika/czki.</p> <p>b) PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psychologiczne – zindywidualizowane działania koordynowane przez psychologa, których celem jest określenie potrzeb i deficytów oraz sytuacji życiowej uczestnika/czki, a następnie zindywidualizowana praca z uczestnikiem/czką zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami. Psycholog jest odpowiedzialny za prowadzoną dokumentację dotyczącą wsparcia uczestnika/czki. • Mediacje – celem mediacji jest wypracowanie rozwiązania satysfakcjonującego obie strony konfliktu. Mediacja ma zatem służyć konstruowaniu prawidłowych relacji międzyludzkich oraz sprzyjać budowaniu porozumienia, łamaniu 	<p>Ad b) Psycholog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie wyższe psychologiczne • co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy zawodowej. <p>Mediator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukończony kurs/szkolenie z zakresu mediacji • co najmniej roczne doświadczenie w prowadzeniu mediacji. <p>Socjoterapeuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie: wyższe kierunkowe lub studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie resocjalizacji, socjoterapii, • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w prowadzeniu zajęć socjoterapeutycznych. <p>Terapeuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie: wyższe kierunkowe lub studia podyplomowe • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w prowadzeniu terapii <p>Radca prawny/adwokat/ aplikant adwokacki lub aplikant radcowski: wpis na listę radców prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych/wpis na listę Okręgowej Rady Adwokackiej</p> <p>Ad c) Minimalne kwalifikacje kadry:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wykształcenie: wyższe kierunkowe zgodne z tematyką szkolenia, – co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia szkolenia o określonej tematyce.

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>barier i niwelowaniu napięcia społecznego.</p> <p>Mediator pomaga stronom skoncentrować się na problemach, uzgodnieniu na czym one polegają, a następnie wypracowaniu satysfakcjonującego strony porozumienia. Mediator nie może narzucać stronom własnych propozycji rozwiązania konfliktu czy sporu. Musi zachować neutralność i bezstronność. Powinien prowadzić mediację w taki sposób, by ewentualna nierównowaga stron nie miała wpływu na przebieg mediacji i jej ostateczny wynik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socjoterapia – to rodzaj terapii zajęciowej opartej na pracy grupowej. Skierowana jest przede wszystkim do osób, które mają trudności w kontaktach międzyludzkich. Terapia społeczna odbywa się w kilku lub kilkunastoosobowych grupach – w zależności od wieku uczestnika/czki czy problemów, których rozwiązaniu mają służyć zajęcia. Zarówno socjoterapia dla dzieci i młodzieży, jak i dla dorosłych ma ściśle określoną strukturę i cel, a cykl spotkań musi łączyć się w spójną całość. Socjoterapeuta może korzystać z rozmaitych metod pracy grupowej, np. burzy mózgów czy odgrywania ról. Ma również do dyspozycji wiele terapeutycznych aktywności, które dobiera w zależności od celów zajęć, a także ich odbiorców. Dopuszcza się możliwość socjoterapii w formule samopomocowej grupy wsparcia. Formuła grupy samopomocy poprzez proces animowania gwarantuje wzrost zaangażowania poszczególnych członków grupy oraz wykorzystywania ich indywidualnych umiejętności, do zaspokajania własnych potrzeb. Należy korzystać także z elementów terapii grupowej, w której poprzez wymianę doświadczeń osoby znajdujące się w podobnej sytuacji udzielają sobie nawzajem wsparcia. Początkowo działalność grup samopomocowych jest animowana przez specjalistów: 	<p>Ad d) Minimalne kwalifikacje kadry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie: wyższe kierunkowe, • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w prowadzeniu szkoleń ICT.

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>psychologa, terapeutę, socjoterapeutę, ale w miarę rozwoju kompetencji grupy rolę specjalisty przejmuje lider wykreowany przez grupę.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Terapia i psychoterapia – mogą być prowadzone w formie warsztatów terapeutycznych. Warsztaty terapeutyczne obejmują wyrównanie deficytów osobowościowych spowodowanych uzależnieniem od środków psychotropowych i zaburzeń zachowania w wyniku doznanych urazów psychicznych itp. Warsztaty terapeutyczne prowadzi psycholog/terapeuta. Prowadzący zajęcia powinien być odpowiedzialny również za prowadzoną dokumentację programową, systematyczne i okresowe przeprowadzanie ankiet ewaluacyjnych wśród uczestników/czek warsztatów terapeutycznych oraz monitoring. ● Poradnictwo prawne – działania umożliwiające bezpłatne korzystanie z usług prawnych w zakresie rozwiązywania problemów zgłaszanych indywidualnie przez uczestników/czki. Poradnictwo prawne najczęściej dotyczyć będzie: problemów socjalnych, problemów rodzinnych (w tym: zjawiska przemocy w rodzinie), problemów lokalowych, problemów uzależnień oraz korzystania z właściwych instytucji i zakładów leczniczych oraz problemów zadłużeń i radzenia sobie w sytuacji wychodzenia ze spirali zadłużenia). Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osobiście adwokat lub radca prawny, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach – z ich upoważnienia – aplikant adwokacki lub aplikant radcowski. Osoba ta jest odpowiedzialna za prowadzoną dokumentację dotyczącą wsparcia uczestnika/czki. Każdorazowo należy określić czy zakres poradnictwa prawnego wykracza poza możliwości określone w Ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, 	

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.</p> <p>c) SZKOLENIA/WARSZTATY Z ZAKRESU KOMPETENCJI MIĘKKICH (katalog otwarty): Tematyka szkolenia/warsztatu jest zgodna ze zdiagnozowanymi potrzebami i potencjałem uczestników/czek projektu oraz uwzględnia zdiagnozowane potrzeby rynku pracy. Szkolenie lub warsztat gwarantuje nabycie przez uczestników/czki umiejętności racjonalnego prowadzenia gospodarstwa domowego, aktywnego poszukiwania pracy, umiejętności przygotowania własnego CV, listu motywacyjnego, pisania pism urzędowych i podań, poznania podstaw prawa pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, administracyjnej, autoprezentacji itp. Ponadto, tematyka szkoleń/warsztatów może być związana z pobudzaniem i inspirowaniem uczestników/czek projektu do odbudowywania prawidłowych zachowań prospołecznych, kształtowaniem aktywnej i odpowiedzialnej postawy życiowej. Uczestnicy/czki warsztatów mogą korzystać z treningów interpersonalnych obejmujących m.in.: komunikację społeczną, asertywność, wzmocnienie samooceny i poczucia własnej wartości, pokonywania stresu oraz naukę wyznaczania własnych celów i sposobów ich osiągnięcia. Rekomenduje się organizację szkoleń/warsztatów społecznych w grupach nie większych, niż 10 os.</p> <p>d) SZKOLENIA/WARSZTATY ICT (element obowiązkowy): Obligatoryjna jest organizacja szkoleń/kursów/warsztatów z zakresu ICT, w tym: dostępności do cyfrowych usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną; wsparcie w zakresie utworzenia profilu zaufanego (o ile dotyczy), itp. Program szkolenia/warsztatu przede wszystkim ma na celu zwiększenie dostępu uczestników/czek do cyfrowych usług publicznych. Program szkolenia może</p>	

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>obejmować następujące zagadnienia (dostosowane do umiejętności i potrzeb uczestników/czek):</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstaw użytkowania komputera i funkcji systemu operacyjnego, • umiejętności obsługi aplikacji mobilnych, funkcjonalności smartfona, • umiejętność tworzenia prostych dokumentów, przeglądania stron internetowych i posługiwania się pocztą elektroniczną, • umiejętność wyszukiwania informacji, • świadomość ryzyka związanego z użytkowaniem Internetu oraz podejmowania odpowiednich środków ostrożności, • umiejętność korzystania z usług on-line w obszarach wiadomości, administracji, konsumenckich, podróży, oświatowo-szkoleniowych, zatrudnienia, zdrowia itd. • umiejętność wypełniania formularzy Internetowych, • stosowanie różnych usług on-line w życiu codziennym • założenie/wykorzystanie Profilu Zaufanego. <p>Wymiar godzinowy kursu jest adekwatny do przedmiotu szkolenia i nabywanych kompetencji lub kwalifikacji. Każdy/a z uczestników/czek projektu będzie mógł wybrać formę oraz poziom szkolenia zgodne z jego oczekiwaniami.</p> <p>e) USŁUGI USPRAWNIAJĄCE rozumiane jako działania zmierzające do przywrócenia możliwie pełnej sprawności fizycznej, a tym samym jak największej samodzielności i niezależności społecznej</p>	
3.	Usługi o charakterze edukacyjnym i zdrowotnym	<p>Uzupełniająco względem działań o charakterze społecznym można zastosować konieczne i wynikające ze ścieżki usługi edukacyjne i/lub zdrowotne.</p> <p>USŁUGI EDUKACYJNE: W ramach usług o charakterze edukacyjnym realizowane mogą być te formy wsparcia, które służą niwelowaniu deficytów edukacyjnych uczestnika/czki lub</p>	<p>Broker edukacyjny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe, preferowane na kierunkach: doradztwo zawodowe, pedagogika, andragogika, psychologia, socjologia, praca socjalna. <p>Prowadzący zajęcia, warsztaty</p>

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>dostosowaniu jego/jej wykształcenia do wymagań rynku pracy. Obejmować mogą takie formy wsparcia jak np.: broker edukacyjny, finansowanie zajęć szkolnych związanych z uzupełnianiem wykształcenia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz ukierunkowane na rozwój zainteresowań i aspiracji edukacyjnych, korekcyjno-kompensacyjne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broker edukacyjny: Doradztwo w zakresie wyboru ścieżek edukacyjnych. Praca brokera edukacyjnego rozpoczyna się od przeprowadzenia szczegółowego wywiadu z osobą zainteresowaną, mającego na celu sprecyzowanie jej możliwości i warunków psychologicznych, a także dotychczasowych osiągnięć i pozyskanych kwalifikacji. W oparciu o pozyskane dane i oczekiwania klienta, broker opracowuje kompleksową ofertę, zawierającą kilka alternatyw jego zdaniem najbardziej korzystnych w danym przypadku. <p>f) USŁUGI ZDROWOTNE:</p> <p>Usługi zdrowotne muszą bezpośrednio wynikać z IŚR. Celem usług zdrowotnych jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie: wyższe kierunkowe zgodne z tematyką zajęć/warsztatów, • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia zajęć, warsztatów o określonej tematyce.
4.	Usługi podnoszące kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze	<p>Elementy pracy środowiskowej, działania społeczno-integracyjne czy podnoszące kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i udziału w kulturze należy traktować jako dopełnienie wsparcia mającego na celu (re) integrację społeczną i zawodową uczestników/czek, wobec czego działania w tym zakresie powinny mieć charakter uzupełniający.</p> <p>W ramach działań podnoszących kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i udziału w kulturze oraz działań środowiskowych realizować można działania społeczno-kulturalne, tj. wyjścia do różnego rodzaju instytucji kultury, sportu, rekreacji, udział w zawodach,</p>	<p>Animador lokalny: co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy ze społecznością lokalną.</p>

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>konkursach, koncertach, wydarzeniach itp., warsztaty aktywizujące głównie dzieci oraz dzieci z rodzicami lub ich opiekunami w celu wzmocnienia więzi, eventy, pule na inicjatywy mieszkańców, wsparcie specjalisty ds. reintegracji.</p> <p>Podczas prowadzonych zajęć należy akcentować ukierunkowanie uczestników/czek na podejmowanie działań wspólnie z rodzinami oraz wykorzystanie zaangażowania beneficjentów w tworzeniu oferty programowej i organizacyjnej.</p> <p>Dodatkowo możliwe jest organizowanie wizyt studyjnych niewykraczających poza teren województwa śląskiego obejmujących przede wszystkim wizyty w zakładach pracy i potencjalnych miejscach pracy dla uczestników/czek celem pokazania różnych aspektów podejmowanych aktywności zawodowych.</p> <p>Możliwe jest zaangażowanie animatora lokalnego.</p> <p>Animator jest odpowiedzialny za prowadzoną dokumentację pracy grupy.</p>	
5.	Usługi o charakterze zawodowym	<p>Dopełnieniem ścieżki indywidualnej może być wsparcie o charakterze zawodowym, którego celem jest zdobycie kompetencji czy kwalifikacji zawodowych, ich podniesienie czy zmiana, a także pomoc w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia.</p> <p>Zasadność i konieczność zastosowania wsparcia o charakterze zawodowym musi jednoznacznie wynikać z diagnozy potencjału, predyspozycji oraz posiadanego już doświadczenia czy kwalifikacji uczestnika/czki. Istotne jest, aby oferowane usługi zawodowe uwzględniały również aktualną sytuację i potrzeby lokalnego rynku pracy. Ponadto, planując wsparcie o charakterze zawodowym beneficjent powinien uwzględnić spójność i kompleksowość działań względem każdego/ej uczestnika/czki, tj. wsparcie o charakterze społecznym musi przygotować UP do kolejnych etapów projektu (np. poprzez rozwój kompetencji miękkich, poprawę ogólnej kondycji psycho-fizycznej), a kolejne formy wsparcia muszą być logicznie ze sobą powiązane i spójne (np. staż powinien odpowiadać tematycznie</p>	<p>Doradca zawodowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe/ zawodowe kierunkowe lub certyfikat, zaświadczenie, bądź inny dokument umożliwiający udzielenie wsparcia i potwierdzającego: <ul style="list-style-type: none"> – posiadanie uprawnień do stosowania odpowiednich dla danej osoby metod pracy, testów badających predyspozycje i zainteresowania oraz testów psychologicznych lub – ukończenie szkoleń metodycznych umożliwiających kompetentne wykonywanie zadań na stanowisku doradcy zawodowego • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia poradnictwa zawodowego

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>kursom, jakie wcześniej oferowano uczestnikowi/czce; proponowane działania/kursy powinny uwzględniać umiejętności, predyspozycje i dotychczasowe doświadczenie uczestnika/czki).</p> <p>W ramach reintegracji zawodowej mogą być realizowane takie formy wsparcia jak: szkolenia zawodowe, staże zawodowe, doradztwo zawodowe, wsparcie trenera pracy, pośrednika pracy, animatora zatrudnienia.</p> <p>W ramach oferowanego wsparcia obok usług aktywnej integracji mogą być realizowane usługi społeczne pod warunkiem, że jest to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia i przyczynia się do realizacji celów aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach, a nie na rozwijaniu usług.</p> <p>a) DORADZTWO ZAWODOWE: Doradztwo zawodowe polega m.in. na pomocy w zdiagnozowaniu potrzeb i potencjału uczestnika/czki projektu, pomocy w doborze kursów/szkożeń lub innych usług aktywnej integracji, wskazaniu instytucji, które mogą pomóc uczestnikowi/czce projektu w planowaniu kariery zawodowej. Doradca zawodowy jest odpowiedzialny za prowadzoną dokumentację dotyczącą wsparcia uczestnika/czki.</p> <p>b) POŚREDNICTWO PRACY Pośrednictwo polega na pozyskaniu ofert pracy zgodnych z oczekiwaniami, predyspozycjami i kwalifikacjami uczestnika/czki projektu oraz potrzebami lokalnego rynku pracy. W ramach pośrednictwa pracy uczestnik/czka projektu powinien/powinna zostać wyposażony/a w umiejętność poruszania się po rynku pracy i samodzielnego poszukiwania zatrudnienia. Pośrednik pracy ma obowiązek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podmiot realizujący usługę doradztwa/poradnictwa zawodowego posiada wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencję zatrudnienia lub Rejestru Instytucji Szkoleniowych. <p>Trener pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie co najmniej średnie • minimum 2-letnie doświadczenie z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych lub integracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym⁹ <p>Pośrednik pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe • min. dwuletnie doświadczenie w prowadzeniu pośrednictwa pracy. • Pośrednictwo pracy może być świadczone przez podmioty, które posiadają wpis do rejestru agencji zatrudnienia. <p>Kwalifikacje prowadzącego kursy/szkolenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie lub uprawnienia: wymagane dla danego typu kursu • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia kursów o określonej tematyce.

⁹ W związku z pracami nad projektem ustawy o zatrudnieniu wspomaganym, w której uwzględniono wymogi dotyczące m.in. trenera pracy, w przypadku wejścia w życie ww. przepisów – obowiązujące będą kwalifikacje/doświadczenie określone w przedmiotowej ustawie.

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>monitorować aktywność uczestnika/czki w poszukiwaniu pracy.</p> <p>Pośrednictwo pracy grupowe odbywa się w grupach nie większych niż 10-osobowe.</p> <p>c) SZKOLENIA I KURSY ZAWODOWE Cel: Podniesienia lub odświeżenia kwalifikacji w wybranych zawodach. Partnerami organizacji tych usług są instytucje rynku pracy, które dysponują wiedzą na temat poszukiwanych przez pracodawców zawodów, a przez to mogą być pomocne w planowaniu zakresu szkoleń zawodowych, które zwiększają efektywność reintegracji zawodowej. Beneficjent zapewnia że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tematyka kursu jest zgodna ze zdiagnozowanymi potrzebami i potencjałem uczestnika/czki projektu oraz uwzględnia zdiagnozowane potrzeby rynku pracy, • w efekcie kursu uczestnik/czka każdorazowo nabywa kwalifikacje lub kompetencje (konkretne efekty uczenia się uzyskiwane są w toku szkolenia), które są weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego sprawdzenia (np. w formie egzaminu) i zostaną potwierdzone odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem), który powinien zawierać informacje na temat uzyskanych przez uczestnika/czkę efektów uczenia się, • wymiar godzinowy kursu jest adekwatny do przedmiotu szkolenia i nabywanych kompetencji lub kwalifikacji oraz pozwala na odpowiednie przygotowanie do potwierdzenia ich nabycia w drodze egzaminu. <p>Osobom uczestniczącym w kursie, w trakcie jego trwania, mogą zostać pokryte koszty opieki nad osobą wymagającą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz koszty dojazdu (o ile zasadne).</p> <p>d) STAŻ Celem stażu jest nabywanie umiejętności praktycznych, istotnych dla wykonywania pracy o określonej specyfice, bez</p>	

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		<p>nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, mające za zadanie przygotować osobę wchodzącą, powracającą na rynek pracy, planującą zmianę miejsca zatrudnienia lub podnoszącą swoje kwalifikacje do podjęcia, zmiany lub poprawy warunków zatrudnienia.</p> <p>W przypadku staży, są one realizowane zgodnie z tematyką szkoleń oferowanych w projekcie na rzecz uczestnika/czki lub posiadanymi przez niego kwalifikacjami lub kompetencjami, o ile zgodnie z IŚR/IPD/kontraktem socjalnym, szkolenia poprzedzają udzielenie wsparcia w postaci stażu.</p> <p>W ramach KIS dopuszcza się także udział w następujących formach prozatrudnieniowych (wyłącznie w ramach wkładu własnego):</p> <ul style="list-style-type: none"> • PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE – zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i aktami wykonawczymi do tej ustawy. • ROBOTY PUBLICZNE – zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i aktami wykonawczymi do tej ustawy. 	
6.	Inne koszty	<p>Wydatki uzupełniające – niezbędne dla prawidłowej realizacji ścieżki reintegracji, jeśli beneficjent uzna za zasadne ich sfinansowanie, takie jak: usługi AON/AAON dla osób z niepełnosprawnościami, koszty opieki nad osobą zależną, zwrot kosztów dojazdu, zakup niezbędnych materiałów do realizacji wsparcia w ramach proponowanych usług, koszty ubezpieczenia NNW, zakupu odzieży ochronnej, roboczej itp. Ponoszone koszty muszą wynikać z potrzeb uczestnika/czki zapisanych w ścieżce reintegracji lub przepisów odrębnych.</p> <p>Usługi transportowe stanowić mogą uzupełnienie podstawowego wsparcia w projekcie i muszą być powiązane z aktywizacją UP. Usługa dotyczy może wszystkich grup uczestników</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej AON: 5-letnie doświadczenie w pracy z osobą z niepełnosprawnością lub ukończenie szkolenia obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> – min. 20 godzin części teoretycznej z zakresu wiedzy ogólnej dotyczącej niepełnosprawności, udzielania pierwszej pomocy, pielęgnacji i obsługi sprzętu pomocniczego oraz – min. 40 godzin części praktycznej w formie przyuczenia do pracy, np. praktyki, wolontariat. • Asystent osoby niepełnosprawnej AON –

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁸
		wymagających wsparcia w transporcie, nie tylko osób o ograniczonej mobilności.	<p>wykształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierownik KIS – powinien posiadać wykształcenie wyższe i co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe lub wykształcenie średnie i co najmniej 5-letnie doświadczenie zawodowe.